

Informatienota voor de gemeenteraad

Datum 24 september 2024
Team Sociaal Beleid
Portefeuillehouder A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel 1014445

Kennisnemen van

De actuele situatie en effecten van de maatregelen ingezet ter bestrijding van armoede en schulden.

Inleiding

In Nederland leven ruim 900.000 mensen in armoede, waaronder 221.000 kinderen. Sinds juli 2022 neemt de Rijksoverheid extra maatregelen om geldzorgen, armoede en schulden te voorkomen en aan te pakken.

Het college van de gemeente Lingewaard is zich bewust van de uitdagingen die inwoners met een laag inkomen ondervinden. Naast de landelijke interventies worden er lokaal aanvullende maatregelen getroffen om de bestaanszekerheid van inwoners te verbeteren en te versterken. Zo hebben we voor inwoners met een laag inkomen onder andere een meedoenregeling, kindpakket en collectieve aanvullende ziektekostenverzekering.

Wij informeren u periodiek over de maatregelen die wij nemen om armoede en schulden in de gemeente Lingewaard tegen te gaan. Met deze raadsinformatienota geven wij een actueel overzicht van het armoedebeleid in Lingewaard.

Kernboodschap

Algemeen en vooruitblik

- We zijn gestart met het evalueren van onze inkomens- en re-integratieregelingen en stellen op basis hiervan gewijzigde beleidsregels vast;
- In 2025 stellen we een beleidskader bestaanszekerheid op, waarin de thema's armoedebestrijding en schuldhelpverlening een prominent onderdeel zijn;
- Er zijn verschillende maatschappelijke partners betrokken bij de bestrijding en het voorkomen van armoede en schulden. Onder meer SWL, Rijnstad, MEE en VerderGroep bundelen hun krachten met de gemeente en zetten in op een stevige samenwerking.

Communicatie

Bekendheid van regelingen

We communiceren actief met inwoners via een gemeentenieuws special, een overzichtspagina (lingewaard.nl/laaginkomen) en er is aandacht voor specifieke regelingen. We werken samen met maatschappelijke partners, geven voorlichting en wijzen inwoners op de mogelijkheden.

Week tegen Armoede

Van 14 tot en met 18 oktober 2024 is de landelijke Week tegen Armoede. In en rondom Lingewaard worden er verschillende bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd voor inwoners, professionals en vrijwilligers. Hierover communiceren wij richting inwoners. Er wordt een communicatietraject opgezet.

Armoedebestrijding

Energietoeslag 2023

Op 3 oktober 2023 is het wetsvoorstel 'Eenmalige Energietoeslag 2023' goedgekeurd. Dankzij dit voorstel konden gemeenten huishoudens nabij het sociaal minimum financieel ondersteunen bij hun energiekosten. Inwoners van Lingewaard konden in eerste instantie tot 1 december 2023 een aanvraag bij de gemeente indienen. Deze termijn werd verlengd tot en met 31 augustus 2024.

In Lingewaard hebben in totaal 1.875 huishoudens de Energietoeslag 2023 ontvangen. Dit betreft 117 meer huishoudens dan het aantal huishoudens waarop het ministerie van SZW het budget voor de energietoeslag heeft gebaseerd. Via een vangnetregeling vragen wij een tegemoetkoming aan bij het ministerie, omdat er een hoger bereik is gerealiseerd dan het budget dat we hebben ontvangen. Deze aanvraagprocedure loopt.

Meedoenregeling

In 2023 hebben in totaal 1508 inwoners van de gemeente Lingewaard een beroep gedaan op de meedoenregeling, waarvan 501 kinderen. In 2023 en 2024 is de meedoenregeling tijdelijk uitgebreid. Inwoners die kiezen voor een lidmaatschap op het gebied van sport of cultuur, ontvangen een verdubbeling van de meedoenregeling. De tijdelijke uitbreiding van de regeling wordt het eerste half jaar van 2025 voortgezet vanuit GALA middelen. Deze tijd gebruiken we om de effecten te evalueren en te komen met een voorstel om te continueren dan wel af te bouwen.

Uitvoering motie gratis lidmaatschap bibliotheek

In 2023 en 2024 biedt de bibliotheek een kosteloos proeflidmaatschap aan inwoners aan met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum. Inwoners die gebruik maken van onze meedoenregeling zijn hierop geattendeerd. In 2023 hebben 79 inwoners van het lidmaatschap gebruikgemaakt. Dit heeft een positieve invloed op de individuele inwoners. In overeenstemming met de aangenomen motie onderzoeken we na afloop hoeveel inwoners er in totaal gebruik hebben gemaakt van het gratis lidmaatschap.

Stichting Leergeld Oost Betuwe

Stichting Leergeld Oost Betuwe helpt kinderen uit gezinnen met geldzorgen om de kansengelijkheid te vergroten. In 2023 werden 407 aanvragen voor ondersteuning, zoals schoolbenodigdheden, laptops en fietsen, goedgekeurd. Dit is aanzienlijk hoger dan het jaar ervoor. Toen werden 207 aanvragen goedgekeurd. Dit resulteerde in hulp aan 204 unieke kinderen in 2023, in vergelijking met 123 unieke kinderen in 2022.

Voedselbank Arnhem e.o.

De Voedselbank Arnhem e.o. helpt inwoners met een kleinere portemonnee door hen tijdelijk te voorzien in voedselpakketten. In 2024 zijn er in Lingewaard aan 55 huishoudens voedselpakketten verstrekt, waarvan 30 in Huissen en 25 in Bemmelen. Dit is een daling ten opzichte van een jaar geleden, toen er in totaal 72 voedselpakketten werden verstrekt. Deze daling is het gevolg van landelijke inkomensondersteuning (energietoeslag, energieplafond). Voor de aankomende periode wordt echter een (lichte) stijging voorzien, omdat de normbedragen voor leefgeld door de landelijke voedselbanken zijn verruimd.

SWL en de HAN

SWL en de HAN hebben de handen ineengeslagen en werken samen op het gebied van armoedebestrijding. Genoemde partijen organiseren in het tweede half jaar van 2024 een reeks ontmoetingen voor professionals, vrijwilligers en inwoners, met als doel verborgen armoede te signaleren en te doorbreken en de interprofessionele samenwerking te verbeteren. Voor de uitvoering van deze activiteiten is incidenteel subsidie verleend.

Schuldhulpverlening

Vroegsignalering van schulden

Rijnstad voert in de gemeente Lingewaard de aanpak Vroegsignalering uit. Met de methodiek Vroeg Eropaf worden inwoners met beginnende betalingsachterstanden vroegtijdig ondersteund. De opdracht aan Rijnstad is in 2024 opgehoogd om meer inwoners te kunnen bereiken. In het eerste half jaar van 2024 is de inzet als volgt: 50 huisbezoeken (31 bereikt), 30 Laatste Melding Energie Water (19 bereikt) en 162 telefoontjes (96 bereikt). Vanaf 2026 valt deze dienst onder de opdracht van de Sociale Basis.

Schuldhulpverlening aan inwoners

De gemeente Lingewaard heeft de schuldhulpverlening uitbesteed aan VerderGroep en Zuidweg & Partners (voor ondernemers). De huidige overeenkomsten lopen in 2025 af. We zijn voornemens om van het inkoopbeleid af te wijken en de overeenkomsten met een jaar verlengen. Deze tijd zetten we in om te onderzoeken hoe we de schuldhulpverlening de komende jaren in de gemeente Lingewaard inrichten. Deze te maken beleidskeuzes laten we vaststellen in het beleidskader bestaanszekerheid.

Amendement Schuldhelp

In het kader van het amendement Schuldhelp van 10 november 2022 zijn er een aantal extra maatregelen getroffen op het gebied van de schuldhelp, zoals een overeenkomst met Over Rood en met de Stichting Nederlandse Schuldhelproute. We evalueren de effecten van deze maatregelen en beslissen of we de samenwerking voortzetten of dat er beter passende alternatieven voorhanden zijn.

Consequenties (w.o. financiële)

Met deze informatienota geven wij u een beeld van de stand van zaken. Hier zijn geen financiële consequenties aan verbonden.

Vervolgstappen

We blijven ons, in samenwerking met maatschappelijke partners, inzetten in de strijd tegen armoede en schulden. Medio 2025 zullen we u op de hoogte brengen van de voortgang en verdere ontwikkelingen.

Bijlage(n)

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk

dr. P.T.A.M. Kalfs